

Veterinar treba uputiti vlasnika u najčešće uzroke svrbeža i alergija

KUĆNI LJUBIMCI

Piše Lea Kreszinger
dr. vet. medicine
Veterinarska klinika Kreszinger
www.klinika-kreszinger.com

ALERGIJE kod pasa i mačaka

Primarni simptom atopijskog dermatitisa je svrbež. Rani simptomi mogu biti vrlo blagi: lizanje šapa, trljanje lica, problemi s ušima, crvenilo pazuha i prepona

Svrbež kod psa ili mačke može biti vrlo frustrirajuće iskustvo za životinju, vlasnika, ali i veterinaru. Uporno češanje, lizanje i žvakanje dijelova tijela može rezultirati samoozljeđivanjem i nastankom otvorenih rana. Cilj je veterinaru uputiti vlasnika u najčešće uzroke svrbeža i alergija kod kućnih ljubimaca. Alergija je stanje preosjetljivosti u kojoj izloženost inače bezopasnoj tvari izaziva pretjeranu reakciju imunskog sustava. Kod ljudi češće su respiratorne alergije, a kod pasa mnogo više alergijski dermatitisi koji se manifestiraju kao crvenilo i svrbež, rekurentne infekcije kože ili uha i gubitak dlake.

UBOD BUHE

Najčešći uzroci kroničnog svrbeža su alergije i vanjski paraziti (ponajviše buhe i šuga). Terapija i uspostava kontrole nad buhama poslužiti će u tim slučajevima i kao dijagnostič-

ka metoda. Potpuna kontrola nad buhama izuzetno je važna kako bi se uklonili simptomi. Vlasnik možda i ne vidi buhe na ljubimcu, no to ne znači da ih nema. Alergiju uzrokuje buhina slina, a samo je jedan ubod dovoljan da izazove problem. Alergija na buhe je česta pa se preporučuje prevenciju provesti prije ispitivanja na druge alergene te tijekom cijele godine održavati kontrolu nad buhama.

Budite oprezni! Ne stavljajte proizvode za tretiranje buha u okolišu izravno na životinju. Ako ljubimac ima reakciju na proizvod za tretiranje buha, javite se veterinaru. Znakovi mogu biti slinjenje, povraćanje, osip, nenormalno ponašanje, nemir, pojačan svrbež, otpadanje dlake ili nadražnost kože na mjestu nanošenja proizvoda.

ATOPIJSKI DERMATITIS

Atopijski dermatitis (AD) nasljedna je predispozicija (zbog čega se oboljeli kućni ljubimci ne smiju koristiti za uzgoj) razvijanju problema s kožom. Češći je u pasa, ali javlja se i kod mačaka. Organizam reagira na izloženost različitim, inače bezazlenim tvarima (alergenima), uključujući pelud korova, trava i stabala, grinje, spore raznih plijesni i dr. Dijagnoza AD-a postavlja se alergotestiranjem. Tako se dobiva popis alergena koji se mogu koristiti u svrhu hiposenzibilizacije organizma, tj. smanjenja preosjetljivosti. Primarni simptom AD-a je svrbež koji se obično prvi put javi u dobi između šest i 36 mjeseci. Rani simptomi kod pasa mogu biti vrlo blagi: lizanje šapa, trljanje lica, problemi s ušima, crvenilo pazuha i prepona bez vidljiva razloga. Problem se u početku često javlja sezonski, a kako vrijeme prolazi, alergija se pogoršava i zahvaćeno je sve više dijelova tijela, a svrbež traje cijele godine. Mačke mogu pokazivati nekoliko različitih tipova kožnih problema: gubitak dlake na trbuhu, unutar-njoj strani bedara ili na leđima. Gubitak dlake uzrokovan je pretjeranim lizanjem zbog svrbeža. Mogu se češati po licu i vratu ili razviti milijarni dermatitis (na površini kože mogu se osjetiti krastice). Eozinofilni granulom je oblik AD-a u mačaka kod kojeg se javljaju plakovi na koži ili čirevi na gornjoj usnici. Veterinar će postaviti dijagnozu temeljem anamneze, pregleda kože i isključivanjem drugih uzroka svrbeža. Nakon toga može početi liječenje, čiji je cilj ublažiti simptome, a mogu se provesti i daljnja testiranja kako bi se utvrdilo koje tvari iz okoliša uzrokuju AD i kako bi se životinja podvrgnula hiposenzibilizaciji.

TREBA PRONAĆI UZROK ALERGIJE

Mnogi kućni ljubimci s AD-om su polialergični, tj. imaju i druge alergije (na hranu, ugriz buhe...). Koža koja je upaljena zbog lizanja i žvakanja sklona je bakterijskim ili gljivičnim infekcijama koje mogu pojačati svrbež. Tada se radi bris kože i prema potrebi uvodi antibiotska ili antigljivična terapija. I naposljetku, dugotrajno liječenje ili liječenje visokim dozama kortikosteroida može dodatno umanjiti prirodnu obranu kože i omogućiti razvijanje oportunističkih infekcija, što opet pojačava svrbež. U simptomatskom liječenju koriste se preparati kao omega-3 masne kiseline, kortikosteroidi, ciklosporin i oclacitinib, antibiotici, lokalni preparati, medicinske kupke, kreme s vitaminom E i aloe verom. Odgovor svakog organizma na pojedini preparat je individualan i potreban je niz pokušaja kako bi se pronašla najbolja kombinacija. I tada treba kontinuirano provoditi terapiju uz stalni nadzor veterinaru. Dugotrajna upotreba kortikosteroida može dovesti do mnogih zdravstvenih problema. Zbog toga

Mnogi su ljubimci polialergični, tj. uz AD imaju i druge alergije

struka inzistira na postavljanju dijagnoze i pronalaženju uzroka alergije kako bi se liječio najmanje štetnim tretmanom. Uzrok kožnih promjena mogu biti i neki hormonalni poremećaji, genetika ili mehanička oštećenja kože (dekubitus).

EKCEM ISPOD DLAKE

Akutni vlažni dermatitis (hot spot) je ekcem (crvena, vlažna, topla lezija) ispod dlačnog pokrova. Češća je u debljih ili dugodlakih pasa (labrador, retriever), rjeđa u mačaka. Najčešće se razvija u području leđa, repa, bedara, vrata ili lica, i to pri vrućem i vlažnom vremenu. Pas se češe ili grize po zahvaćenom području, koje može biti vrlo bolno. U vlažnom mediju bakterije se brzo množe te se zahvaćeno područje vrlo brzo širi, a hot spot se može razviti u samo nekoliko sati. Srećom, nije opasan i koža se brzo oporavlja već uz lokalno tretiranje (šišanje dlake i kupanje u antiseptičkom šampunu) ili, u težim slučajevima prema procjeni veterinaru, uvođenjem antibiotske terapije. Zahvaćeno mjesto ne smije se dirati prstima (upotrijebite jednokratne medicinske rukavice) niti se smiju nanositi lijekovi bez prethodne toaleta zahvaćenog područja.

NE SMIJE LIZATI RANU

Sprečavanje lizanja i samoozljeđivanja vrlo je važno u liječenju kožnih promjena. Životinja ne smije lizati ranu! Legenda o dobrobiti lizanja donosi veterinarima mnoštvo problema u tretmanu rana.

Elizabetanski ovratnici sprečavaju životinju da se grebe i ozlijedi lice i glavu stražnjim nogama i da se grize po prsima, trbuhu, bokovima, preponama ili bedrima. Životinje ih ponekad teško prihvaćaju, no velika su pomoć u terapiji jer omogućuju sušenje rane na zraku. Pomoć može biti i majica odgovarajuće veličine koju ćete obući ljubimcu, kao i čarape koje ćete mu obući kako biste smanjili jačinu češanja ili lizanja. Neki ljubimci dobro podnose čarapice, drugi ih uporno skidaju pa ih valja pričvrstiti ljepljivom trakom. Čarape moraju stalno biti suhe i treba ih mijenjati barem jednom dnevno. Prije šetnje na čarapu možete navući plastičnu vrećicu kao zaštitu od vlage i prljavštine. Skinite je odmah po povratku kući. Kod alergičara je važna higijena dlake i kože, posebice oko ušiju, na šapama i pregibima kože. Mrtvu dlaku treba iščešljavati, a dugu šišati. Dlaku treba osušiti nakon svakog kupanja. I zapamtite: ne postoji lijek za alergiju! Cilj je staviti alergiju pod kontrolu i poboljšati kvalitetu života.

PREPOZNAVANJE ALERGIJA NA HRANU

Neki kućni ljubimci razvijaju preosjetljivost na namirnice, a alergen je obično jedan od glavnih proteina ili ugljikohidrata (iz govedine, piletine, svinjetine, kukuruza, pšenice, soje). I konzervansi i boje česti su alergeni. Dijagnoza alergije na hranu zahtijeva testiranje ljubimca uvođenjem posebnog režima prehrane. Uvodi se hrana koju nikada prije nije jeo (novel-protein hrana) ili komercijalna hrana koja sadrži hidrolizirani protein. Testiranje traje šest do 12 tjedana. Povuku li se klinički znakovi, provodi se "izazov" prethodnom hranom te se prati mogući povratak simptoma. Ako se dogodi, dijagnoza alergije na hranu je potvrđena.

Foto iStock